

Vertailuja – kontrastiivisen tutkimuksen tutut ja uudet polut

Jo vakiintuneeseen ja odotuksenmukaiseen tapaan myös uusi “Lähi-vördlusi. Lähivertailuja”, numero 22, keskittyy kontrastoimaan eri kieliiä ja erilaisia kielellisiä ilmiöitä. Lehden artikkelien teemat vaihtelevat suuresti, joskin keskeisimpiä ulottuvuuksia on suomalais-ugrialaisten kielten oppiminen. Yhtäältä kirjoituksista avautuu laajoja näkymiä suomalais-ugrialaisten kielten L2-tutkimuksen kansainväliseen merkitykseen (ks. Suni); toisaalta kirjoituksen aihe rajataan vaikkapa tiettyyn verbityyppiin (ks. Siitonen & Martin). Molemmat ‘tarkkuusasteet’ ovat yhtä hyödyllisiä. Laajalle haarovasta tematiikasta on erotettavissa muutama suuntaus, joita yhdistää esimerkiksi aineiston laatu tai lähestymistapa. Useat aiheet liittyvät korpuslingvistiikkaan (ks. Eslon; Jantunen & Brunni; Määttä; Pällin & Kaivapalu). Artikkeleista kaksi edustaa reseptiivisen monikielisyyden tutkimusta, nimenomaan sanaston tunnistamista äidinkielen pohjalta (ks. Muikku-Werner & Heinonen; Paa-janen & Muikku-Werner). Uuden näkökulman tiedon spesifisyyteen ja generisyyteen tarjoaa kognitiivisen kielentutkimuksen teoreettinen kehys (ks. Jaakola). Artikkeleissa on aina kyseessä jonkinlainen kontrasti; vastakkain ovat asetettavissa esimerkiksi olemassa oleva järjestelmä ja sen potentiaalinen vaihtoehto: kielioppiterminologia ei vastaa arkijärjen vaatimuksia (ks. Kok).

Oppijan näkökulma on kirjoituksissa keskeisesti esillä. Oppijalle ongelmallisia ovat vaikkapa suomen *U*-verbit (ks. Siitonen & Martin) tai *mennä*- ja *lähteä*-verbit (ks. Pällin & Kaivapalu). Kieltenväliset erot voivat tuottaa ongelmia johto-opin alalla (ks. Remes), mutta myös onnistunut morfologinen priming on oppimisessa tärkeää (ks. Jantunen & Brunni). Vertailtavina voivat olla myös oppijankieli ja natiivikieli,

esimerkiksi oppijanviron ja standardiviron objektifraasiin liittyvät verbit (ks. Eslon). Unohtaa ei sovi myöskään suullista viestintää: alkeisoppijan on hankala ilmaista ymmärtämisiongelmiaan kohdekielellä (ks. Pool). Oppijan kannalta oppikirjan merkitys on suuri, ja nimenomaan sanaston ja oppikirjan välinen suhde on tärkeä tutkimuskohde (ks. Määttä).

Tavallisimmat tässä aikakauslehdessä kontrastoidut kielet ovat olleet viro ja suomi, mutta tällä kertaa kirjo on laajempi. Yhtäältä verrataan viron ja unkarin sivulauseiden moduksia (ks. Rүүtmaa), toisaalta viron ja saksan eräitä partikkeleita (ks. Kärk). Oppijan ja syntyperäisen puhujan kielet ovat aiheena monissa artikkeleissa, ja lähtökielinä ovat viron ja suomen lisäksi muun muassa ruotsi, venäjä, englantia, romanian ja udmurtti (ks. Määttä, Eslon, Pool). Toinen myönteinen ‘uutuus’ on se, että tieteellisellä urallaan pitkälle edenneiden kirjoittajien rinnalla on myös nuorta polvea (ks. Heinonen, Kok, Paajanen ja Pällin).

Osa “Lähivördlusi. Lähivertailuja” 22 -lehden kirjoituksista perustuu Joensuussa AFinLA:n (Soveltavan kielitieteen yhdistyksen) syys-symposiumin yhteydessä pidetyn VIRSU-työpajan esitelmiin. Kaiken kaikkiaan mukana on sekä artikkeleita että katsauksia. Niitä ei ole kuitenkaan eroteltu omiin osastoihinsa, sillä kaikkien kirjoitusten osalta on noudatettu tieteellisen aikakauslehden yleisiä arviointi- ja toimittamisperiaatteita.

Kiitämme kaikkia kirjoittajia, jotka antavat meille ajateltavaa, ja arvioijia, jotka ovat asiantuntevasti ja huolellisesti paneutuneet työhönsä. Kiitoksen ansaitsevat myös Johanna Laakso, joka on toiminut tehokkaana ja nopeana kääntäjänä, ja Eino Koponen, joka on auttanut ei-syntyperäisiä suomeksi kirjoittavia heidän artikkeleidensa kieliasun viimeistelyssä. Julkaisu “Lähivördlusi. Lähivertailuja” on hyvin kiitollinen Hannu Remekselle, joka on 27 vuoden ajan aktiivisesti ja ansiokkaasti osallistunut sarjan ilmestymistä tukevaan toimintaan ja kirjoittanut siihen ensimmäisestä numerosta lähtien lukuisia artikkeleita. Suuren kiitoksen suuntaamme Alfred Kordelinin yleiselle edistys- ja sivistysrahastolle, Suomalais-ugrilaisen kulttuurirahaston säätiölle ja Viron opetus- ja tiedeministeriön valtakunnalliselle ohjelmalle “Viron

kieli ja kulttuurimuisti”, joiden antama taloudellinen tuki on mahdollistanut “Lähivõrdlusi. Lähivertailuja” 22:n kustantamisen. Kiitämme erityisesti myös Viron soveltavan kielitieteen yhdistystä, jonka kausijulkaisuna “Lähivõrdlusi. Lähivertailuja” ilmestyy.

Joensuussa, Oulussa ja Tallinnassa

*Pirkko Muikku-Werner,
Jarmo Harri Jantunen ja
Annekatriin Kaivapalu*